

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ TP. HỒ CHÍ MINH
KHOA KẾ TOÁN - KIỂM TOÁN
BỘ MÔN KIỂM TOÁN

AUDIT

KIỂM TOÁN²

Tập 2

AUDIT

NHÀ XUẤT BẢN KINH TẾ TP. HỒ CHÍ MINH

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ TP. HỒ CHÍ MINH
KHOA KẾ TOÁN – KIỂM TOÁN
BỘ MÔN KIỂM TOÁN

KIỂM TOÁN

Tập 2

(XUẤT BẢN LẦN THỨ 6)

NHÀ XUẤT BẢN KINH TẾ TP. HCM

LỜI NÓI ĐẦU

Môi trường kiểm toán đã thay đổi nhanh chóng, đặc biệt là trong những năm đầu tiên của thế kỷ 21. Hệ thống chuẩn mực kiểm toán quốc tế đã cập nhật, sửa đổi để đáp ứng yêu cầu toàn cầu hóa nền kinh tế. Các quốc gia, vì lợi ích của mình, đã thay đổi hệ thống chuẩn mực kiểm toán để hòa hợp với chuẩn mực kiểm toán quốc tế. Trong bối cảnh đó, cùng với sự ban hành 37 chuẩn mực kiểm toán mới, hệ thống chuẩn mực kiểm toán Việt Nam gần như đã thay đổi hoàn toàn cho phù hợp thông lệ quốc tế.

Cuốn sách được biên soạn với mục đích cung cấp các kiến thức cơ bản về hoạt động kiểm toán độc lập nhằm phục vụ cho nội dung đào tạo ngành Kiểm toán và ngành Kế toán ở bậc Đại học. Trong lần xuất bản thứ 6 này, chúng tôi vẫn tuân thủ tôn chỉ của sách xuất bản trong những lần trước là trình bày các vấn đề căn bản, nhằm giúp người đọc hiểu bản chất của nghề kiểm toán, môi trường kiểm toán, và quy trình kiểm toán. Bên cạnh đó, chúng tôi đã cập nhật và sửa đổi cho phù hợp với hệ thống chuẩn mực kiểm toán có hiệu lực vào ngày 01/01/2014 và các thông tin liên quan, với mong muốn mang lại cho người đọc cái nhìn đầy đủ về công việc kiểm toán và dịch vụ đảm bảo hiện nay tại Việt Nam và một phần trên thế giới. Ngoài ra, một số chương được thay đổi và bổ sung những nội dung mới nhằm trình bày đầy đủ kiến thức về các vấn đề liên quan như: các vấn đề nâng cao về bằng chứng kiểm toán, đạo đức nghề nghiệp và trách nhiệm của kiểm toán viên độc lập. Một số bài đọc thêm nhằm cung cấp thêm thông tin về những vấn đề thực tiễn của nghề kiểm toán.

Tuy được biên soạn chủ yếu cho sinh viên ngành kiểm toán và kế toán, cuốn sách cũng có thể sử dụng cho môn học Kiểm toán của các chuyên ngành kinh tế khác. Ngoài ra, hy vọng rằng các kiểm toán viên cũng có thể sử dụng cuốn sách này như một tài liệu tham khảo trong quá trình làm việc.

KẾT CẤU VÀ NỘI DUNG

Cuốn sách này được cấu trúc thành 16 chương, bao gồm hai phần kiến thức phù hợp với chương trình giảng dạy môn Kiểm toán tại trường Đại học Kinh tế TP.HCM. Để thuận tiện cho việc học tập và giảng dạy, ở lần xuất bản này, chúng tôi tách thành 2 cuốn sách:

- Cuốn 1, bao gồm bảy chương đầu tiên, giới thiệu các kiến thức mang tính nguyên lý của hoạt động kiểm toán, với trọng tâm là kiểm toán độc lập. Ngoài chương đầu trình bày tổng quan về hoạt động kiểm toán, sáu chương sau giải thích các khái niệm, phương pháp áp dụng trong các bước của quy trình kiểm toán báo cáo tài chính, cũng như trách nhiệm và đạo đức nghề nghiệp của kiểm toán viên độc lập.
- Cuốn 2, bao gồm chín chương, tập trung vào kiến thức về thực hành kiểm toán. Sáu chương đầu của phần này trình bày về kiểm toán các khoản mục trên báo cáo tài chính, phù hợp với chuẩn mực và chế độ kế toán Việt Nam hiện hành. Ba chương cuối cùng giới thiệu thêm về các hoạt động kiểm toán chuyên biệt, bao gồm những dịch vụ của doanh nghiệp kiểm toán, khái niệm và quy trình của kiểm toán nội bộ và kiểm toán Nhà nước.

Ngoài ra, để tạo điều kiện thuận lợi cho việc sử dụng sách, chúng tôi còn trình bày hai nội dung là:

- Thuật ngữ Việt – Anh và Anh – Việt: Do nhiều thuật ngữ trong lĩnh vực kiểm toán có nguồn gốc từ tiếng Anh, nên để Việt hóa, trong phần nội dung của sách, chúng tôi hạn chế chú thích bằng tiếng Anh và cố gắng sử dụng các thuật ngữ thông dụng hoặc được các chuẩn mực Việt Nam thừa nhận. Tuy nhiên, nhằm giúp bạn đọc dễ dàng tra cứu thuật ngữ khi cần thiết, chúng tôi giới thiệu thuật ngữ Việt – Anh và Anh – Việt ở cuối sách.
- Mục lục phân tích: Nhằm giúp bạn đọc tra cứu đầy đủ về một vấn đề được trình bày rải rác ở nhiều chương khác nhau. Căn cứ vào từ khóa, khi tra cứu trên Mục lục phân tích, bạn đọc sẽ tìm thấy số các trang sách có giới thiệu từ khóa mà bạn đang muốn tìm hiểu.

CÁC TÁC GIẢ

Quyển sách này được tổ chức biên soạn bởi Bộ Môn Kiểm toán, Khoa Kế toán – Kiểm toán, Trường Đại học Kinh tế TP.HCM với các chủ biên là: PGS.TS. Trần Thị Giang Tân, PGS.TS. Vũ Hữu Đức, ThS. Võ Anh Dũng và ThS. Mai Đức Nghĩa, cùng với các giảng viên: ThS. Đoàn Văn Hoạt, ThS. Phạm Thị Ngọc Bích, TS. Dương Minh Châu, ThS. Nguyễn Thị Thùy Linh và ThS. Nguyễn Trí Tri.

LỜI CẢM ƠN

Chúng tôi xin ghi nhận sự đóng góp ý kiến của Hội đồng Khoa học Khoa Kế toán – Kiểm toán, Hội đồng Khoa học Ngành Kế toán, các giảng viên, những doanh nghiệp kiểm toán và kiểm toán viên, các bạn sinh viên và nhiều bạn đọc khác trong quá trình hoàn thiện quyển sách này qua nhiều lần xuất bản.

Dù đã rất nỗ lực, chúng tôi nghĩ rằng quyển sách này không thể tránh khỏi một vài sơ suất, rất mong được sự thông cảm của quý bạn đọc và sẽ tiếp tục nhận được sự góp ý để ngày một hoàn thiện hơn. Thư góp ý xin gửi về địa chỉ:

Bộ môn Kiểm toán

Khoa Kế toán – Kiểm toán

Trường Đại học Kinh tế TP.HCM

279 Nguyễn Tri Phương, Quận 10, TP.HCM

E-mail: tran_giangtan@yahoo.com

Các tác giả

MỤC LỤC

Lời nói đầu

Mục lục

CHƯƠNG I: KIỂM TOÁN TIỀN

I. NỘI DUNG VÀ ĐẶC ĐIỂM CỦA KHOẢN MỤC	2
1. Nội dung	2
2. Đặc điểm	2
3. Mục tiêu kiểm toán	4
II. KIỂM SOÁT NỘI BỘ ĐỐI VỚI TIỀN	5
1. Các yêu cầu kiểm soát	5
2. Các thủ tục kiểm soát chung đối với tiền	6
3. Kiểm soát nội bộ đối với thu tiền	8
4. Kiểm soát nội bộ đối với chi tiền	9
III. KIỂM TOÁN KHOẢN MỤC TIỀN	10
1. Thủ tục đánh giá rủi ro	10
2. Thiết kế và thực hiện các thử nghiệm kiểm soát	13
3. Thử nghiệm cơ bản	15
PHỤ LỤC I-A	23
PHỤ LỤC I-B	29
PHỤ LỤC I-C	35

CHƯƠNG II: KIỂM TOÁN NỢ PHẢI THU KHÁCH HÀNG

I. NỘI DUNG VÀ ĐẶC ĐIỂM NỢ PHẢI THU KHÁCH HÀNG	40
1. Nội dung khoản mục	40
2. Đặc điểm của khoản mục	40
3. Mục tiêu kiểm toán	41
II. KIỂM SOÁT NỘI BỘ ĐỐI VỚI CÁC KHOẢN NỢ PHẢI THU KHÁCH HÀNG	42
1. Lập lệnh bán hàng (hay phiếu xuất kho)	43
2. Xét duyệt bán chịu	43
3. Xuất kho hàng hóa	43
4. Gửi hàng	44
5. Lập và kiểm tra hóa đơn	44
6. Theo dõi thanh toán	45
7. Xét duyệt hàng bán bị trả lại và giảm giá	45
8. Cho phép xóa sổ các khoản nợ không thu hồi được	45
III. KIỂM TOÁN NỢ PHẢI THU KHÁCH HÀNG	46
1. Thủ tục đánh giá rủi ro	46
2. Thiết kế và thực hiện các thử nghiệm kiểm soát	49
3. Thử nghiệm cơ bản	51
PHỤ LỤC II-A	73

